ياسىنجان سادىق چوغلان

شەھناز غېرىب

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ياسنجان سادىق چوغلان

شەرەنداز ئايال

(رومان)

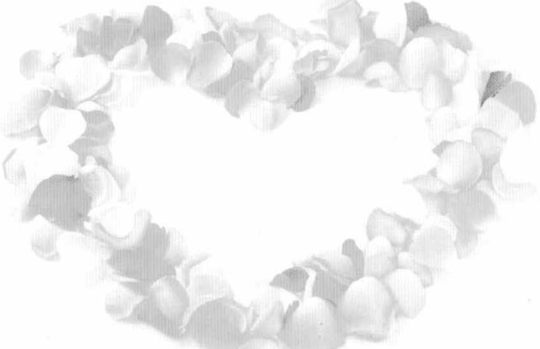

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

能干的女人：维吾尔文/亚森江·萨迪克著．—乌鲁木齐：新疆人民出版社，2008．9
ISBN 978－7－228－11901－1

Ⅰ.能… Ⅱ.亚… Ⅲ.长篇小说—中国—当代—维吾尔语（中国少数民族语言） Ⅳ．I247.5

中国版本图书馆CIP数据核字（2008）第147699号

作　　者	亚森江·萨迪克
责任编辑	帕提古丽·米吉提
责任校对	再米拉，沙娜瓦尔
特约校对	外力·再顿
封面设计	艾克拜尔·萨力
出版发行	新疆人民出版社
电　　话	(0991)2827472
地　　址	乌鲁木齐市解放南路348号
邮　　编	830001
印　　刷	新疆金版印务有限公司
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
开　　本	880×1230毫米　1/32
印　　张	13.375
版　　次	2008年9月第1版
印　　次	2008年9月第1次印刷
印　　数	1　5000
定　　价	35.00元

شەرەنداز ئايال

ئاپتورى : ياسىنجان سادىق

مەسئۇل مۇھەررىرى : پاتىگۈل مىجىت

مەسئۇل كوررېكتورى : زەمىرە ، سەنەۋەر

تەكلىپلىك كوررېكتورى : ۋەلى زەيدىن

مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى : ئەكبەر سالىھ

نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى : شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

تېلېفون : 0991—2827472

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001

باسقۇچى : شىنجاڭ جىنبەن مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى

سانقۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى

فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى : 13.375

نەشرى : 2008 ـ يىلى 9 ـ ئاي 1 ـ نەشرى

باسمىسى : 2008 ـ يىلى 9 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى

تىراژى : 1—5000

كىتاب نومۇرى : ISBN 978—7—228—11901—1

باھاسى : 35.00 يۈەن

قىسقىچە مەزمۇنى

بۇ كىتابتا ، قادىر ئەپەندى ، زۆھرە خانىم ۋە ئۇلارنىڭ پەرىدە ، پەزىلەت ، پەخىرىدىن ، پەخرىئاي قاتارلىق تۆت پەرزەنتىدىن تەركىب تاپقان بىر ئائىلە كىشىلىرىنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى ئارقىلىق ، ھازىرقى زامان كىشىلىرىنىڭ ئائىلە ، نىكاھ مۇناسىۋەتلىرى ، ئەدەپ ـ ئەخلاق ، قائىدە ـ يوسۇنلىرى ، كىشىلىك مۇناسىۋەت مىزانلىرى ، يەرلىك فولكلور ئادەتلىرى ، نىكاھ ـ تۇرمۇش شەكىللىرى ؛ ھەرقايسى قاتلام كىشىلىرىنىڭ نىكاھ ، ئائىلىگە بولغان كۆز قاراشلىرى ؛ ئىسلاھات ، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن كېيىن شەھەر ـ يېزىلاردىكى تەرەققىياتلار ، قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەر ، كىشىلەردىكى ئىلغارلىققا ۋە مەدەنىيەتكە بولغان ئاكتىپ ئىنتىلىشلەر ؛ كىشىلەرنىڭ قىممەت قارىشى ، دۇنيا قارىشى جەھەتتىكى ئۆزگىرىشلەر ئەدەبىي تىل ئارقىلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن ، شۇنىڭدەك بىر قىسىم قالاق ، كونا ئادەت ـ يوسۇنلار يوشۇرۇن قامچىلانغان .

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

1

زۆھرە خانىم ئالدىراش پەرداز ئۈستەلىنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەينەكتىن چىرايىغا قاراپ ھەسرەتلىك ئۇھ تارتتى. ئۇ ھەر كۈنى ئەتىگىنى پەرداز ئۈستەلىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ ئەينەكتىكى چىرايىغا قاراپ ھەسرەت چېكەتتى. ئۇنىڭغا كۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى قورۇقلار، چېچىدىكى ئاقلار كۆپىيىپ قالغاندەك تۇيۇلۇپ كۆڭلى غەش بولاتتى. تېخى ئۆتكەن ھەپتە چېچىغا خېنە ياققاندا قېنىق قوڭۇر رەڭگە كىرگەن چاچلىرىغا قاراپ، ياشىرىپ قالغاندەك تۇيغۇغا كېلىپ ئۆزىنى خېلىلا روھلۇق سەزگەنىدى. مانا بۈگۈن خېنە بىلەن بوياپمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپىيىۋاتقان ئاق چاچلىرىنى يوشۇرۇپ قالالمىغانلىقىنى ھېس قىلدى. ئوتقاشتەك قىزىرىۋالغان ئاق چاچلىرى قوڭۇر رەڭ چاچلىرىنىڭ ئارىسىدا مانا مەن دەپ ئايرىلىپ تۇراتتى. ئۇ ئەينەككە يېقىنراق كېلىپ كۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى قورۇقلارنى ساناشقا باشلىدى.

«ئەسلىدىمۇ يۈزۈمنىڭ تېرىسى ياخشى ئەمەس ئوخشايدۇ، — دەپ ئويلىدى ئۇ دوستلىرىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ، — پاتىمە، گۈلسۈملەرمۇ مەندىن كەم دېگەندە تۆت-بەش ياش چوڭ. لېكىن، ئۇلارنىڭ چىرايىدا تۈزۈك قورۇق يوق. ئەجەب تېز قېرىپ كېتىۋاتىمەنغۇتاڭ. ئەمدى ئەللىككە كىرەي دېدىم بولمىسا، ئىشلەتكەن ماي، پەردازلىرىم ئۇلارنىڭكى بىلەن ئوخشاش، ناھايىتى كەتسە ئۇلاردىن بىرنى ئارتۇق تۇغدۇم شۇ. ھە، ئۇلارنىڭ ماڭا قارىغاندا جاپاسى ئاز. ئۆينىڭ ئىشلىرىنى بالىلىرى قىلىدۇ. ئۇلار ئۆيلىرىدە قولىنى ئەگرى قىلماي ئولتۇرىدۇ، بالىلىرىنىڭ ئېتىپ بەرگىنىنى يەيدۇ، تۈگىمەس ئۆي ئىشلىرى ئۇچۇن ئاۋارە بولۇپ يۈرمەيدۇ. بىر ئوغلۇمنى ھېسابقا ئالمىغاندىمۇ ئۈچ قىزنى

قاتارغا قوشۇپتىمەن . ھازىرغىچە بۇ جۇۋاينىمەكلەر مىنىڭ خىزمىتىمنى قىلىش تۇگۇل ، مەن ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىمەن ، ھېچبولمىغاندا ناشتىلىقنى ئۆزلىرى تەييارلىغان بولسا كاشكى . ۋارقىراپ ، دۈشكەلەپ بۇيرۇپ تۇرمىسام ، تاس قالىدۇ ياتقان ئورنىدىمۇ مىنى يىغقىلى سالغىلى . ئورنىدىن سەھەر تۇرمايدۇيۇ ، ئىشقا كېچىكىپ قالىمىز دەپ ، تەييارلاپ قويغان ناشتىلىقنىمۇ چالا - بۇلا قىلىپ خىزمەتكە يۈگۈرىدۇ . خۇددى مەن خىزمەت قىلماي ئۆيدە بىكار ئولتۇرىدىغاندەك . ئەتىگىنى ئۆيلەرنى تازىلاپ بېسىقتۇرمىسام تېخى . قولى ئىشقا تەگكەن ئۈچ قىز بالا تۇرۇپ ، ئارتۇقچە چىقىم تارتىپ ئۆي خىزمەتچىسى ئېلىشنىڭ تېخى ئورنى يوق . قاچانغىچە بۇ جۇۋاينىمەكلەرنىڭ دەردىنى تارتىمەنكىنتاڭ . كۆڭۈلدىكىدەك يەردىن لايىق چىقسا تېزرەك ئەرگە بېرىپ قۇتۇلسام بولاتتى ... »

كۆڭۈلسىز خىياللار زۆھرە خانىمنىڭ كۆڭلىنى ئەسكى قىلىپ قويدى .

— قاق ... قاق ... قاق ...

تۇيۇقسىز قاغىنىڭ قاقىلدىشى زۆھرە خانىمنىڭ خىيالىنى چالغىتتى .

«بېشىڭنى يە ، شۇم ئېغىز . بىرەر كېلىشمەسلىكتىن ئۆزۈڭ ساقلىغايسەن ئىلاھىم . قۇلىقىمنى شۇم خەۋەردىن نېرى قىلغايسەن ... »

زۆھرە خانىم ئالدىراپ پەرداز قىلىشقا باشلىدى .

«قورۇقنى يوقىتىش يۈز مېيى دېيىشىدۇ ئالدامچىلار ، — دەپ ئويلىدى ئۇ يۈزىگە ماي سۇرتۇۋېتىپ ، — مۇشۇ تېلېۋىزورنىڭ ئېلانلىرىمۇ ساختىلىشىپ كېتىۋاتامدىكىنتاڭ . ھېلىمۇ ئىككى قۇتا ئىشلىتىپ بولدۇم . يۈزۈمدىكى قورۇقلار بىر تال ئازايغان بولسا كىمنىڭ دەردى . قايسى كۈنى پاتىمە چەت ئەلنىڭ مايلىرىنى بەك ياخشى ئىكەن دەپ كاپىلداۋاتاتتى . چەت ئەلنىڭ مېيىنى ئىشلىتىۋاتقانمىدۇيا ؟ قارىسام ، يۈزىنىڭ تېرىسىمۇ پارقىراپ ،

خوددى قىزلارنىڭكىدەك بولۇپ قاپتۇ بولمىسا . چەت ئەلنىڭ مايلىرى بەكلا قىممەت . ئۇ خېنىمنىڭغۇ ئۆي ، بالىۋاقا بىلەن كارى يوق . ھەرقانداق كىيىم مودا بولۇپ بولغۇچە شۇنىڭ ئۇچىسىدا . بالىلىرىمۇ بەك ياۋاش ، ۋاپادار . ئېرىنىڭ رايىشلىقىنى دېمەمدىغان تېخى . ياش يىگىتلەرنى دوراپ تۇغۇلغان كۈن ، توي خاتىرە كۈنى ، ئاياللار بايرىمى ، ئاشىق ـ مەشۇقلار بايرىمى دېگەندەك خاتىرە كۈنلەردە ئەتىر ، پەرداز ، گۈل ··· دېگەندەك نەرسىلەرنى سوۋغا قىلارمىش . كىم بىلىدۇ ، ئاشۇنداق دەپ پو ئېتىپ قويغىنىدۇ ئۇ داغۋازنىڭ . ئاۋۇ ئادەمنىڭ بۇنداق ئىشلار بىلەن كارى يوق ، پايپاق چاغلىق نەرسىنىمۇ سورىماي ئالالمايمەن . شۇنداق تۇرۇپمۇ ، ئىقتىسادچىل بولايلى خوتۇن ، ئاغرىق ـ سىلاق ، بالىلىرىمىزنىڭ بېشىنى ئۇڭشايدىغان ئىشلارغىمۇ پۇل كېتىدۇ ، ھېلىمۇ بۇرۇنقىغا باققاندا كۈنىمىز ياخشى ، بىر نەرسىدىن تەڭقىسلىقىمىز يوق ، دەيدۇ تېخى . مەن خۇددى ئۆينىڭ ئىقتىسادىنى بۇزۇپ ـ چېچىۋاتقاندەك ، مەنمۇ ئولتۇرسام ـ قوپسام ئۆي ، بالا دەيمەنغۇ بولمىسا . نە ۋاخقىچە بالىنىڭ دەردىنى تارتىمىز كىنتاڭ ··· »

تېلېفوننىڭ جىرىڭلىشى زۆھرە خانىمنىڭ خىيالىنى يەنە ئۇزۇپ قويدى . ئۇ قولىدىكى لەۋسۇرۇخنى پەرداز ئۈستىلىگە تاشلاپ قويۇپ تېلېفوننىڭ قېشىغا يۈگۈردى .

— ئەسسالامۇئەلەيكۇم .

— ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام ، مەن گۈلسۈم .

— ھە ، ئاۋازىڭنى تونۇدۇم .

— كەيپىياتىڭ ئەجەب ناچارغۇ ، خېنىم . بۈگۈن ئېرىڭ نېسىۋەڭنى بەرمىگەن ئوخشىمامدۇ ؟

— ئوھوش ، خېنىم . سەت چاقچاق قىلمىغىنا . قېرىغاندا كىمگە خۇشياقىدۇ . نەگە ئاپارسا ئاپارسۇن ئۇ نېسىۋىسىنى .

— قېرىغىنىڭغا ئۇنداق ئالدىراپ تەن بەرمە ، ئاداش . ھەرھالدا ئۇبدانىراق ئىگە بولۇپ قوي . تەشەببۇسكارراق بولۇپ نېسىۋەڭنى ۋاقتى ـ ۋاقتىدا ئېلىپ تۇر . ھازىر جەمئىيەت بۇزۇلۇپ

كەتتى . قىزىمىزدەك شۇملار ئەرلىرىمىزنى ھەرگىز قىرى دېمەيدۇ ، بەك ئىنساپسىز بولۇپ كەتتى . كېيىن پۇشايمان يەپ ، بارماق چىشلەيدىغان ئىش چىقىپ قالمىسۇن . ياندىكى ھېسپىنىڭ قەدرى يوق ، كېسىپ بەرسە دەردى يوق دەپ ، كېيىن خىش قىلىپتىن چىقىپ كەتكەندە ئورنىغا كەلتۈرمەك تەس . ئۇ غوجاملارنىڭ كۆڭلىگە ئىنساپ تىلەپ ئولتاماي ، ئائىلىمىزنى ، ئەرلىرىمىزنى قوغدىساق ، ئىگە بولمىساق بولمايدۇ ...

— يىقىلمىغان ئاسماننى يۆلىمىگىنە ، خېنىم .

— ئىختىيارىڭ ، ئىشقىلىپ مەن دەپ قويدۇم . ھاڭگا ئىشەكنىڭ تۇمشۇقى ، ئەرخەقنىڭ كۆزى قېرىمايدۇ ، دەيدىغان گەپ بار . قىز - چوكانلارنى كۆرگەندە سۇيۇلۇپلا كېتىدۇ ئۇلار . سىنىڭ ئېرىڭغۇ ئىشەنچلىك . شۇنداقتىمۇ ئېرىڭگە ئىشەنگۈچە ئۆيۈڭنىڭ بوسۇغىسىغا ئىشەن ، دەيدىغان گەپ بار ئەمەسمۇ ؟

— ۋاي خېنىم ، سەن بولساڭمۇ بېشىمنى ئاغرىتمىغىنا . گېپىڭ بولسا غاچ - غۇچ دە . ئىشقا كېچىكىپ قالىمەن باكا .

— مۇنداق گەپ ، ئاداش . چاينىڭ نۆۋىتى ماڭا كەلگەن ئەمەسمۇ . ئەسلىدە ئۆتكەن ھەپتە بەرسەم بولاتتى . گۈلنىسانىڭ ئوغلىنىڭ تويى پۇتلىشىپ كېچىكىپ قالدى . ئالدىمىزدىكى شەنبە كۈنى بىزنىڭ ئادەمنىڭ مېھمانلىرى بار ئوخشايدۇ ، شۇڭا بۇگۈن ئولتۇرۇۋېتەيلى ، دېگەن .

— ھە ، مەيلى ، — دېدى زۆھرە خانىم بىر ئاز ئويلىنىۋېلىپ ، — رېستوراننىڭ ئورنىنى بېكىتتىڭمۇ ؟ باشقىلار خەۋەر تاپتىمۇ ؟

— بىسمىللاسىدا ساڭا تېلېفون قىلىۋاتىمەن . «كۆكلەم» رېستورانىغا بارايلىمىكىن دەۋاتىمەن . قورۇمىلىرىمۇ خېلى تەملىك ، مۇلازىمىتىمۇ شۇنداق ياخشى . ناخشا - مۇزىكىلىرىنىڭمۇ باشقا رېستورانلارغا قارىغاندا خېلى پەيزى بار . خاپا بولماي باشقىلارغا سەن خەۋەر بېرىۋېتەمسەن ؟

— ماقۇل .

— ھەر بىرەيلەنگە بىر تالدىن شارپا ئېلىۋالدىم . ئۆتكەندە مەرەمنىسا بىر تالدىن پايپاق تارقاتقانتى ، كىيسەم ، بىر كۈنلۈكمۇ بولمىدى ، ئۇ زىرىكىنىڭ پايپىقى . چىدىغانغا چىقارغان دەپ شارپا ئالدىم تازا . سەن بىلەن ئۆزۈمگە قىزىل رەڭلىكنى ، باشقىلارغا ئۇسما رەڭلىكنى ئالدىم . بوپتۇما ؟

— ھامىنى ئالغاندىكىن ھەممەيلەنگە ئوخشاش رەڭلىكنى ئالساڭ بوپتىكەن . بەزەنلەرنىڭ كۆڭلىگە كېپقالمىسۇن دەيمەنا . باھاسى ئوخشاشتۇ ؟

— باھاسىغۇ ئوخشاش .

— شۇنداق قىل ، ئاداش ، ئالماشتۇر . رەڭگى ئوخشاش بولسۇن .

— ھەممىسى قىزىل رەڭلىك بولسۇنمۇ ئەمىسە .

— قىزىل رەڭلىكى بەك ياش كېلىپ قالامدۇ ، قانداق ؟

— بىزمۇ تېخى ئۇنچە قېرىپ كەتمىدۇق ، ئاداش . چەت ئەلنىڭ كىنولىرىنى كۆرگەنسەن . ئانىمىزدەك ئاياللارمۇ قىپقىزىل كىيىملەرنى كىيىدىكەنغۇ ؟ ئۇرۇمچىنىڭ ئاياللىرىنىڭ كىيىنىشىنىغۇ دېمەيلا قوياي . ئۇنداق ئالدىراپ قېرىۋالمايلى ئەمدى .

— ماقۇل ، شۇنداق بولسۇن ئەمىسە . سائەت ئالتىگە دەپ قويسام بولامدۇ ؟

— سائەت بەشكە دەپ قويغىن . بىلىسەنغۇ ؟ ۋاقتىنى بىر سائەت بۇرۇن دەپ قويمىساق ، بەزەنلەر كېچىكىپ كېلىپ ئادەمنى جىلە قىلىۋېتىدۇ .

— ھەي ، بىزنىڭ مۇشۇ ۋاقىت كۆزقارىشىمىزنىزە .

— سەنمۇ شۇ . داۋاملىق ھەممەيلەننىڭ كەينىدە سىيپىلىپ كېلىسەن .

— زۇۋانىڭنى يىغ ھەي ، ئەتىگەندە ئادەم تىلللىماي .

— خوش ئەمىسە ، كەچتە كۆرۈشەيلى .

— خۇدايىمغا ئامانەت .

زۆھرە خانىم تېلېفوننى قويۇۋېتىپ كىيىم ئىشكاپىغا قاراشقا باشلىدى . ھەئە ، شۇ تاپتا ئۇ كەچتە چايغا كىيىپ بارىدىغانغا كىيىم دىتلاۋاتاتتى .

«قايسى كىيىمىمنى كىيىپ بارسام بولار . گۈلسۈم دېگەن داغۋازغۇ ھەقىچان يېڭى كىيىم كىيىپ بارىدۇ . قۇربان ھېيتنىڭ بۇ تەرىپىدە بىرەر قۇر كىيىممۇ كىيمەپتىمەن . ھېچبولمىسا ھېلىغىچە بازارغا چىقىپ بىرەر تال يېڭى كوپتا ئالسام قانداق بولار . ئاپلا ، ئالتۇن زەنجىرىمنى تېخىچە ئۇلاتمىغانىدىم . دەرھال شۇنى ئۇلىتىۋالغاچ ، باھانىدە پەردازلىتىۋالاي . پاسونىنى ئۆزگەرتىۋەتسەم قانداق بولار . شۇنداق قىلاي ، چايدىكى خوتۇنلار يېڭىدىن ئالغان ئوخشايدۇ دەپ قالسۇن . شۇ باھانىدە بىرەر تال ئۈزۈك سوقتۇرۇۋالىدىغان گەپمىكىنىيا . ھەممىسىنىڭ بەش - ئالتە تالدىن ئۈزۈكى بار . پەقەت مېنىڭلا ئىككى تال ... »

2

قادىر ئەپەندى تەقەززالىق بىلەن ئىشىكنىڭ قوڭغۇرىقىنى باستى . بەستلىك كەلگەن ، ئوتتۇرا ياشلىق ئەرلەرگە خاس سەمرىپ ، قورساق سالغان بۇ ئادەم ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقىپ بولغۇچە خېلىلا ھاسىراپ قالغانىدى . ئەزەلدىن ئايالىنىڭ ئىشىك ئېچىپ بېرىشىگە كۆنۈپ قالغاچقىمىكىن يېنىدىكى ئاچقۇچنى ئىشلەتمەيتتى .

ئىشىكنى چوڭ قىزى ئاچتى .

— كەلدىڭىزمۇ ، دادا ، — دېدى قىزى ئەدەپ بىلەن ۋە دادىسىنىڭ چاپىنىنى سالدۇرۇشقا كىرىشتى .

— ئانىڭىز تېخى ئىشتىن كەلمىگەن ئوخشىمامدۇ ؟ — سورىدى قادىر ئەپەندى چاپىنىنى كىيىم ئاسقۇچقا ئېسىۋاتقان قىزىغا دوپپىسىنى تەڭلەپ تۇرۇپ .

— ياق ، تېخى ، — دېدى پەرىدە .

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

قادىر ئەپەندى قىزىنىڭ جاۋابىغا ئىشەنمىگەندەك ئۆينىڭ ئىچىگە سەپسالدى . ھەئە ، ئۇنىڭ ھارغىن كۆزلىرى يىگىرمە سەككىز يىللىق قەدىناسىنى ئىزدەۋاتاتتى .

«بۈگۈن ئەجەب كەچ قاپتۇغۇ ؟ ئادەتتە ھەممەيلەندىن بۇرۇن كېلىپ بولاتتى» .

ھەئە ، سىرتتىن كىرىپلا : «ئانام قېنى» دەپ سوراش باللارنىڭ ئادىتى . «ئاناڭ قېنى» دەپ سوراش ئەرلەرنىڭ ئادىتى . قادىر ئەپەندى ئايىغىنى سېلىۋېتىپ ، خۇرۇم ساپاغا چۆكۈپ تىزگىنىدەك ئارقىلىق تېلېۋىزورنى ئاچتى . ئۇنىڭ ئۆيگە كېلىپلا كەچلىك تاماق پىشقۇچە تېلېۋىزور كۆرگەچ چاي ئىچىدىغان ياكى مېۋە - چېۋە يەيدىغان ئادىتى بار ئىدى . ئايالى ئۇنىڭ رايى بويىچە ياكى چاي ئەكېلىپ بېرەتتى ، ياكى مېۋە - چېۋە ئەكېلىپ بېرەتتى . ھاۋا ئىسسىق بولغاچقىمۇ ، ئۇ ئۇسساپ قالغان بولۇپ ، كۆڭلى مۇزدەك چاي تارتىپ قالغانىدى . قىزلىرى بولسا ئانىسىنىڭ يوقلۇقىنى چاندۇرۇپ دادىسىغا ئۇسسۇلۇق بېرىشنى ئۇنتۇغانىدى . ھەممە ئىشنى ئانىسى قىلىپ كۆندۈرۈپ قويغان بولغاچقىمۇ ، ئۇلار دادىسىنىڭ بۇ ئادىتىنى بىلمەيتتى . قادىر ئەپەندى بىرئاز كۈتۈپ ئولتۇرغاندىن كېيىن ئاخىر ئېغىز ئاچتى .

— قايسىڭلار بار ، ھاي ، ماڭا ئۇسسۇلۇق بېرىڭلار .

ياتاق ئۆيدە تېلېۋىزور كۆرۈپ ئولتۇرغان قىزلار دادىسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدى .

بىتاقەت بولغان قادىر ئەپەندى قىزلىرىنىڭ ئىسمىنى بىر - بىرلەپ چاقىردى .

— پەرىدە ! پەزىلەت ! پەخرىئاي ؟ نېمە ئىش قىلىۋاتىسلەر ؟

پەرىدە يۈگۈرۈپ چىقتى .

— بىرنېمە لازىممىدى ، دادا ؟

— ئۇسساپ كەتتىم . بىر پىيالە سوغۇق چاي بېرىڭ .

پەرىدە ھايالشىمايلا بىر پىيالە چاي كۆتۈرۈپ چىقتى - دە ، دادىسىنىڭ ئالدىغا ئەدەپ بىلەن قويدى .

قادىر ئەپەندى پىيالىنى قولىغا ئېلىپ سورىدى :

— نېمە ئىش قىلىۋاتىسىز ، قىزىم . سىڭىللىرىڭىز تېخى كەلمىدىمۇ ؟

— پەزىلەت بىلەن تېلېۋىزور كۆرۈۋاتقان ، — دېدى پەرىدە ، — پەخرىئاي تېخى كەلمىدى .

— تاماق ئەتمىدىڭىزمۇ ؟

— مەنمۇ تېخى سىزنىڭ ئالدىڭىزدىلا كېلىپ تۇرغان . پەزىلەت مەندىن بۇرۇنراق كەپتىكەن ، تاماقتا تەييارلىق قىلماي ئولتۇرۇپتۇغۇ تاڭ .

— دۆڭگەشكە ئەجەب ئۇستا جومۇ ئاچا سەن ، — دېدى ياتاق ئۆيدىن چىققان پەزىلەت ئاچىسىنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ ، — مەنمۇ ناھايىتى بەش مىنۇت بۇرۇن كەلدىم شۇ .

— شۇنداق بولسىمۇ تاماقتا تەييارلىق قىلغاچ تۇرسىڭىز بولمامدۇ ؟

— نېمە تاماق يېگۈڭلار بارلىقىنى بىلەلمەي ئانامغا ساقلاپ ، — دېدى پەزىلەت تومشۇقىنى ئۇچلاپ .

— ئانىڭىز بولمىسىمۇ ئۆز ئالدىڭىزغا تاماقتا تۇتۇش قىلغاچ تۇرسىڭىز بولىۋېرەتتىغۇ ؟

شۇ ئەسنادا ئىشىك قوڭغۇرىقى جىرىڭلىدى . پەرىدە سىڭلىسىغا كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قاراپ قويۇپ ئىشىك ئاچقىلى ماڭدى .

ئۆيگە ئىنىسى پەخرىدىن كىرىپ كەلدى . ئۇ بالىنىڭ ئۈچىنچىسى بولۇپ ، پەرىدە بىلەن پەزىلەتتىن كىچىك ئىدى .

— تاماق پىشتىمۇ ؟ — سورىدى ئۇ ئولتۇرار ـ ئولتۇرمايلا ئاچىلىرىغا قاراپ .

قىزلار ئىنىسىغا نارازىلىق بىلەن ئالايدى .

— سېنىڭ مۇشۇ تويماس قارنىڭلا بار . ئىشىكتىن كىرە ـ كىرمەيلا يەيمەنلا دەيسەن ، — دېدى پەزىلەت ئاچچىقىنى ئىنىسىدىن ئېلىپ ، — مەنمۇ ئىشتىن ئەمدى كەلدىم .

— ھەي ··· ئانام بولمىسا ھەممەيلەن ئاچ قالىمىز زادى ، — دېدى پەخرىدىن غودۇڭشۇپ ، — سىلەرمۇ چوپچوڭلا قىز بالا بولغاندىكىن ، ئانامغا قاراپ ئولتۇرماي تاماق ئەتكەچ تۇرساڭلار بولمامدۇ ؟
— ئوغۇل بالا تاماق ئەتسە بولمامدىكەن ، — دېدى پەرىدە نارازىلىقىنى بىلدۇرۇپ ، — سېنىڭمۇ قولۇڭنىڭ پەنجىسى بەش . قولۇڭدا پىچاق بىلەن چۆمۈچ تۇرىدۇ . بىز بولمىساق ئاچلىقتىن ئۆلۈپ قالما ، يەنە .
— سەندەك ئاچلىرىم تۇرۇپ قازان بېشىدا ئۆملەپ يۈرسەم سەت تۇرار ، يەنە . ئۇنىڭ ئۈستىگە ، مەن دېگەن ئوغۇل بالا تۇرسام .
— ئوغۇل بالا تاماق ئەتسە بولمايدۇ دەيدىغان گەپ يوقتۇ ، — دېدى پەزىلەت .
— ئۇنداق گەپ بولمىغان بىلەن ئەزەلدىن قائىدە ئاشۇنداق ، — دېدى پەخرىدىن ئاچىلىرى بىلەن زاكونلىشىپ ، — يىراقنى قويۇپ يېقىنىنىلا مىسال ئالاي . مۇشۇ ياشقا كىرىپ دادامنىڭ بىرەر قېتىم تاماق ئەتكىنىنى ، قازان بېشىغا كېلىپ باققىنىنى كۆرمەپتىمەن . نېمە ئۈچۈن شۇنداق ؟ چۈنكى داداممۇ ئوغۇل بالا ـ دە . قانداق ، ئەمدىغۇ چۈشىنىشلىك بولغاندۇ ، خانلىرىم .
— تولا ھەددىڭدىن ئاشما ، — دېدى پەزىلەت ئىنىسىغا ھومىيىپ .
— يەنە شۇنىمۇ دەپ قوياي ، — دېدى پەخرىدىن پېتىنى بۇزماي ، — ئانامنى كېلىپ تاماق ئېتىپ بېرەرمىكىن دەپ خام خىيال قىلماڭلار . ئانام چايغا كەتتى .
— چايغا كەتتى دەمسەن ؟ — سورىدى قادىر ئەپەندى .
— ھەئە ، — دېدى پەخرىدىن ، — چۈشلۈك تاماققا ھېچقايسىڭلار كەلمىدىڭلار . ئانام ماڭا ، داداڭ بىلەن ئاچىلىرىڭغا دەپ قوي ، كەچتە تاماق ئېتىشكە چولام تەگمەيدۇ ، ئاچىلىرىڭ بىر

نەرسە قىلىپ بەرسۇن ، كەچتە چېيىم بار ، دېگەن .
- ئانامۇ قىزىق ئىكەن . چاي دېگەننى جۇمە ، شەنبە كەچكە توغرىلىماي ، ھەپتە ئارىلىقىدا چاي ئويناپ ، --- دېدى پەزىلەت .
- چۇشتە مەن بىر دوستۇم بىلەن بىللە تاماق يېگەننىم . شۇڭا ، ئۆيگە كېلەلمىگەن . ماڭا بۇرۇنراق تېلېفون قىلىۋەتسەڭ بولىمامدۇ ، --- دېدى پەرىدە .
- بۇ گېپىڭ كەچتە تاماق پىشماسلىقىنىڭ سەۋەبى بولالمايدۇغۇ دەيمەن ، ھەقىچان ، --- دېدى پەخرىدىن ، --- ئانامغا ساقلاپ تاماق ئەتمىگىنىڭلارغا ئىقرار بولدۇڭلارغۇ ئاخىر . پەرىدە ئاچا ، بۇنىڭدىن كېيىن ھېلىقى دوستۇڭ بىلەن بىللە تاماق يېسەڭ ماڭىمۇ ھايت دەپ قوي ، باھانىدە تونۇشۇۋالاي .
- ھەددىڭدىن ئاشما ، --- دېدى پەرىدە ، --- ماۋۇ قېلىن شۇمنىڭ ئىزا تارتماي دەۋاتقان گېپىنى .
- گېپىمنى خاتا چۇشىنىۋالما ، ئاچا ، --- دېدى پەخرىدىن شوخلۇق بىلەن كۇلۇپ ، --- مەن سېنىڭ قىز دوستلىرىڭ بىلەن تونۇشۇۋالاي دېمىدىم . سېنى چۇشلۇك تاماقتا ئالاھىدە تەكلىپ قىلغان ھېلىقى دوستۇڭ بىلەن تونۇشۇپ قوياي دەيمەن . گېپىم چۇشىنىشلىك بولغاندۇ ؟
- ئاغزىغا بىر تەستەك سالسىمەن باكا ، كاس - كاس شۇمنىڭ ، --- دېدى پەرىدە دادىسىنىڭ ئالدىدا خىجىل بولۇپ .
ئاچىسىنىڭ جىلە بولغىنىنى كۆرۈپ پەزىلەت پىخىلداپ كۇلۇۋەتتى .
- بولدى ، ئۇششاق گەپنى ئاز قىلىپ تاماق ئېتىڭلار ، --- دېدى قادىر ئەپەندى قاپىقىنى تۇرۇپ .
- سەن خېمىر يۇغۇرۇشقا تۇرامسەن ياكى كۆكتات ئاقلاشقىمۇ ؟ --- سورىدى پەزىلەت ئاچىسىغا قاراپ .
- خېمىرنى ئۆزۈڭ يۇغۇ ، مەن كۆكتات ئاقلايمەن ، --- دېدى پەرىدە قاپىقىنى تۇرۇپ .
- ئىشىنىڭ ئاسىنىنى تاللاشقا بەك ئۇستا جۇمۇ ، سەن ، ---

دېدى پەزىلەت نارازى بولۇپ، — تاماقتىن كېيىن قازان ـ قومۇچلارنى ئۆزۈڭ يۇيىسەن، ئەمىسە.

— بىرەر قېتىم سەن يۇساڭ قولۇڭنىڭ سىرى چۈشۈپ كەتمەس.

— بولدى، بولدى، خانىلىرىم. مۇشۇنداق تالاشقىلى تۇرساڭلار، ئەتكەن تامىقىڭلار پىشىپ بولغۇچە تاڭ ئېتىپ كەتمىسۇن يەنە. ھېلىمۇ قورساق ئېچىپ كورگىراپ كەتتى، — دېدى پەخرىدىن ئورنىدىن تۇرۇپ، — جۇرۇڭلار، سىرتقا چىقىپ تاماق يەيلى. مەن مېھمان قىلاي.

— ھە، ما گېپىڭ جايىدا. ئەمدى ئوغۇل بالىدەك گەپ قىلدىڭ، مانا، — دېدى پەرىدە چىرايىغا ۋىللىدە كۈلكە يۇگۇرتۇپ.

— شۇنداق قىلايلى. مېھمان قىلىدىغان ۋاقتىڭمۇ بولۇپ قالغان سىنىڭ، — دېدى پەزىلەت، — بىردەم ساقلاپ تۇرۇڭلار، مەن كىيىم ئالماشتۇرۇۋالاي.

— بولمايدۇ. بۈگۈن تاماقنى ئۆيدە يەيمىز. تامىقىڭلارنى ئېتىۋېرىڭلار، — دېدى قادىر ئەپەندى قاپىقىنى تۈرۈپ.

«چوپچوڭلا قىز باللا تۇرۇپ ئانىسى بولمىسا تاماق ئېتەي دېمىگەن. مۇشۇنداق كېتىۋېرىدىغان بولسا، بۈگۈن ـ ئەتە توي قىلىپ خەقنىڭ ئۆيىگە بارغاندا قانداق قىلىدۇ. بۈگۈن بۇلار تاماق ئەتسۇن زادى ...»

— ۋايجان، ماقۇل دەڭە، دادا، — دېدى پەزىلەت دادىسىغا ئەركىلەپ، — پەخرىدىن مېھمان قىلاي دېگەندىكىن سىرتتا تاماق يەيلى.

— شۇنداق قىلايلى، دادا، — دېدى پەرىدەمۇ سىڭلىسىغا بولۇشۇپ، — تاماق پىشىپ بولغۇچە قورسىقىمىز ئېچىپ كېتىدۇ.

— تولا گەپ قىلماي تاماقنا تۇتۇش قىلىڭلار، — دېدى قادىر ئەپەندى.

— ماقۇل دېگىنە، دادا، سىرتتا تاماق يەيلى، — دېدى پەخرىدىن دادىسىغا ئىلتىجا قىلىپ، — ھازىر تاماق ئەتسە نە ۋاختا

پىشىدۇ . شۇ تاپتا قورسىقىم ئېچىپ كوركىراپ كېتىۋاتىدۇ . سىزنى راسا مېھمان قىلىۋالاي .

— ئاناڭنىچۇ ؟ — سورىدى قادىر ئەپەندى ئوغلىغا قاراپ .

— ئانام بۈگۈن چايدا مېھمان بولغاندىكەن ، بىزمۇ سىرتتا مېھمان بولايلى ، دادا ، — دېدى پەزىلەت يالۋۇرۇپ ، — ئاناممۇ خاپا بولۇپ كەتمەيدۇ .

— ئاناڭلار بىرەر ۋاخلىق مېھماندارچىلىقتىن قېلىپ قالسا خاپا بولۇپ قالىدىغان ئايال ئەمەس ، — دېدى قادىر ئەپەندى چۈشەنچە بېرىپ ، — بىراق ، ئاناڭلارنى ئايرىپ قويۇپ سىرتتا تاماق يېسەك قانداق بولىدۇ . بوپتۇ ، پەخرىدىن مېھمان قىلسا قىلسۇن . لېكىن ، بۈگۈن كەچتە ئەمەس ، ئەتە كەچتە مېھمان بولايلى . ئاناڭلار ، يەنە تېخى سىڭلىڭلار پەخرىئاي خەۋەر تاپسۇن . بىر ئائىلە كىشىلىرى تولۇق جەم بولۇپ مېھمان بولايلى ، — ئاندىن پەخرىدىنگە قاراپ دېدى ، — سەنمۇ چىداپ رېستوراندا مېھمان قىل ئەمىسە .

— ماقۇل ، دادا ، — دېدى پەخرىدىن نائىلاج ، ئاندىن ئىككى ئاچىسىغا قاراپ شوخلۇق بىلەن كۆز قىستى ، — قېنى خانىلىرىم ، يەنىلا ئاشخانىغا قاراپ قەدەملەپ مارش . ھەرىكىتىڭلار چاققان بولسۇن . پېقىر ئىنىڭلار ئەتكەن ئېشىڭلار پىشىپ بولغۇچە مېۋە بىلەن قورسىقىمنى گوللاپ تۇرارمەن .

— پەخرىئاي دېگەن شۇم مۇشۇ ۋاخقىچە ئۆيگە كەلمەي نەدە يۈرىيدىكىن ، — دېدى پەرىدە غوتۇلداپ .

— ئەمدى پەخرىئايغا بەس سالاي دەمسەن ، ئاچا ، — دېدى پەخرىدىن چېقىشىپ .

— ئىشىڭنى قىلە ، ئارتۇق ئىشقا ئارىلاشماي ، كۆزۈم سەتى شۇم .

— بايا چىرايلىق ئۇكام دەۋاتاتتىڭ ، بىردەمدىلا سەت شۇم بولۇپ قالدىممۇ دەيمەن .

— ئاغزىڭغا بىر تەستەك يەيدۇ باكا .

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com